

KOMUNIKAT PRASOWY nr 106/24

Luksemburg, 25 czerwca 2024 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-626/22 | Ilva i in.

Eksploatacja stalowni Ilva powinna zostać zawieszona, jeśli stanowi poważne i znaczące zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi

Podlega to ocenie sądu, który skierował odesłanie prejudycjalne w tej sprawie

Pojęcie „zanieczyszczenia” w rozumieniu dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych obejmuje szkody dla zdrowia ludzi i szkody środowiskowe. Wstępna ocena oddziaływania działalności prowadzonej w instalacji takiej jak stalownia Ilva w południowych Włoszech winna zatem stanowić integralną część przewidzianych w tej dyrektywie procedur udzielania i ponownego rozpatrzenia pozwolenia na eksploatację. W ramach takiej procedury ponownego rozpatrzenia pozwolenia związane z działalnością tej instalacji substancje zanieczyszczające należy wziąć pod uwagę nawet wówczas, gdy nie zostały one poddane ocenie w ramach pierwotnego postępowania w sprawie wydania pozwolenia dla tej instalacji. W przypadkach poważnych i znaczących zagrożeń dla integralności środowiska i zdrowia ludzi eksploatację takiej instalacji należy zawiesić.

Stalownia znajduje się w Tarenzie, na południu Włoch. Rozpoczęła działalność w 1965 r. Stalownia ta, zatrudniająca około 11 000 pracowników i zajmująca niemal 1500 ha powierzchni, jest jedną z największych w Europie.

W 2019 r. Europejski Trybunał Praw Człowieka stwierdził, że działalność tej stalowni wywołuje znaczące skutki dla zdrowia zamieszkałych w pobliżu ludzi i dla środowiska¹. Począwszy od 2012 r. przewidziane zostały środki mające na celu zmniejszenie jej wpływu, ale terminy ich wdrożenia były regularnie odraczane.

Wielu mieszkańców tego obszaru wystąpiło do sądu w Mediolanie przeciwko dalszej eksploatacji tej stalowni. Podnoszą, że pochodzące z niej emisje szkodzą ich zdrowiu i że instalacja nie spełnia wymogów określonych w dyrektywie w sprawie emisji przemysłowych².

Sąd w Mediolanie powziął wątpliwości, czy włoskie przepisy i ustanawiające od nich odstępstwo przepisy szczególne mające zastosowanie do stalowni Ilva, w celu zapewnienia ciągłości jej działalności, nie są sprzeczne z tą dyrektywą. W związku z tym zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z serią pytań prejudycjalnych.

Trybunał podkreślił przede wszystkim **ścisły związek między ochroną środowiska a ochroną zdrowia ludzi**, stanowiącymi **kluczowe cele prawa Unii**, które zostały zagwarantowane w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Trybunał wskazał, że ww. dyrektywa przyczynia się do osiągnięcia tych celów i do ochrony prawa do życia w środowisku odpowiednim dla utrzymania zdrowia i dobrego samopoczucia.

Podczas gdy zdaniem rządu włoskiego dyrektywa ta w żaden sposób nie odnosi się do oceny szkód dla zdrowia, Trybunał stwierdził, że pojęcie „zanieczyszczenia” w rozumieniu tej dyrektywy obejmuje zarówno szkody środowiskowe, jak zdrowotne. **Wstępna ocena tych dwóch aspektów oddziaływania działalności prowadzonej w instalacji, takiej jak stalownia Ilva, winna zatem stanowić integralną część przewidzianych w dyrektywie procedur udzielania i ponownego rozpatrzenia pozwolenia na eksploatację.** Zdaniem sądu w Mediolanie ten wymóg wstępnej oceny w odniesieniu do szkód zdrowotnych nie został spełniony. Operator tej instalacji musi

również oceniać te skutki przez cały okres jej eksploatacji.

Co więcej, zdaniem sądu w Mediolanie, szczególne przepisy dotyczące stalowni Ilva umożliwiły udzielenie pozwolenia środowiskowego i jego ponowne rozpatrzenie bez uwzględnienia pewnych zanieczyszczeń czy też ich szkodliwego wpływu na zamieszkałą w pobliżu ludność. Trybunał wskazał, że **operator instalacji powinien w swoim pierwotnym wniosku o pozwolenie przedstawić informacje na temat charakteru, ilości i potencjalnych negatywnych skutków emisji, jakie mogą powstać w tej instalacji**. Wymóg przestrzegania zawartych w pozwoleniu na eksploatację instalacji dopuszczalnych wielkości emisji nie dotyczy tylko tych substancji zanieczyszczających, których wpływ na zdrowie ludzi i środowisko jest uważany za pomijalny.

Trybunał uznał, że wbrew temu, co twierdzą spółka Ilva i rząd włoski, **procedura ponownego rozpatrzenia pozwolenia** nie może ograniczać się do ustalenia wartości dopuszczalnych dla substancji zanieczyszczających, których emisje były możliwe do przewidzenia. **Należy również wziąć pod uwagę emisje rzeczywiście generowane przez daną instalację w trakcie jej eksploatacji i odpowiadające innym substancjom zanieczyszczającym.**

W razie uchybienia warunkom określonym w pozwoleniu na eksploatację tej instalacji jej **operator musi niezwłocznie podjąć niezbędne środki w celu zapewnienia przywrócenia zgodności z tymi warunkami w możliwie najkrótszym czasie.**

W przypadku poważnych i znaczących zagrożeń dla integralności środowiska i zdrowia ludzi termin na zastosowanie przewidzianych w pozwoleniu na eksploatację środków ochronnych **nie może być wielokrotnie przedłużany, zaś eksploatację tej instalacji należy zawiesić.**

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst oraz, w stosownych przypadkach, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Oceny szkód dla zdrowia, których dokonano w latach 2017, 2018 i 2021 świadczą o istnieniu związku przyczynowego między pogarszaniem się stanu zdrowia mieszkańców regionu Taranto a emisjami ze stalowni Ilva, w szczególności cząsteczek pyłu PM₁₀ i dwutlenku siarki (SO₂) pochodzenia przemysłowego. Wykryte też zostały inne zanieczyszczenia, takie jak miedź, rtęć i naftalen, a także pyły PM_{2,5} i PM₁₀. W sprawozdaniu Rady Praw Człowieka ONZ ze stycznia 2022 r. aglomeracja Taranto znalazła się w wykazie „obszarów, które poświęcono”. Obszary te charakteryzują się ekstremalnym poziomem zanieczyszczenia i skażenia substancjami toksycznymi, w których szczególnie narażone i zmarginalizowane grupy społeczne odczuwają znacznie bardziej niż inne grupy skutki, jakie ma to narażenie na zanieczyszczenie i substancje niebezpieczne dla ich zdrowia, praw człowieka i środowiska.

² [Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE](#) z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola).